

## OPETTAJA

### Tehtävä 1. Kivikausi

Tehtävän tavoitteena on saada oppilaat ajattelemaan kivikauden olosuhteita. Millaiset täällä asumisen edellytykset olivat? Miten ihmiset elättivät itsensä? Jne.

**Materiaali:** Faktalehti K1.

#### Tehtävä 1.

Miettimistä ryhmässä!

- Kuinka pian jääkauden jälkeen ihmiset tulivat alueelle?
- Kuinka he asuivat ja millä he elivät?
- Minkälaisia muita kulttuureja oli eri puolilla maailmaa kivikautemme aikaan?

Oppilaat voivat **faktalehden K2** avulla rakentaa mallin kivikautisesta kylästä tai asutuksesta.

**Materiaali.** Ulkosalla mallin rakentamiseen voidaan käyttää erilaisia luonnonmateriaaleja. Luokkahuoneessa malli voidaan rakentaa hiekkalaatikoon ulkokuoduista materiaaleista. Malli voidaan myös rakentaa paperimassasta tai vastaavasta.

Dramatisointia varten oppilaat voivat vapaasti käyttää mielikuvitustaan tai lukea kivikaudesta kertovia oppikirjoja tai faktakirjoja.

#### Tehtävä 2.

Rakenna, kuvittele tai dramatisoi elämää kivikaudella.

Katso esimerkki seuraavalta sivulta!

#### Tehtävä 3. Kalliopiirokset

Oppilaat voivat käyttää alhaalla olevien harjoitusten **faktalehtiä K1 ja K10** avuksi miettiessään, miksi kalliopiiroksia tehtiin, mitä ne kuvastivat, milloin ne tehtiin, missä rantaviiva sijaitsi jne.

**Materiaali.** Nämforsenin paperikartta. Digitaaliset kartat, esimerkiksi Google Earth.

Miettimistä ryhmässä!

Käyttäkää **faktalehteä K1!**

Yrittäkää vastata seuraaviin kysymyksiin:

- Mitä tiedämme kalliopiiroksista?
- Missä suurin osa lähistömme kalliopiiroksista sijaitsee?
- Mitä kalliopiirokset kuvastavat?
- Ovatko jotkin kalliopiirokset luokiteltu maailmanperinnöksi? Jos ovat, mitkä?
- Minkälaisia muita kulttuureja oli eri puolilla maailmaa rautakautemme aikaan?

Tarkastelkaa tämän jälkeen **faktalehteä K10!**

Miettimistä ryhmässä!

Käyttäkää **faktalehtiä K1 ja K10** sekä nykypäivän Nämforsenia kuvaavaa karttaa.

- Milloin Nämforsen sijaitsi meren ääressä?
- Miettikää, mitä Nämforsenin kalliopiiroksissa kuvattiin.

## OPETTAJA



Kuva: Thomas Brkö

Grämestaskolan-koulun toisen vuosikurssin hiekkalaatikkoon tekemä esimerkki kivikautisesta asutuksesta.

## OPETTAJA



Google Earthin kuvaa Nämforsenin rantaviivasta. Luvun 5 opettajaohjauksessa neuvotaan, kuinka Google Earth -karttoja tehdään.

**Botnia-Atlantica**



EUROPEISKA UNIONEN  
Europetiska regionala  
ansvarskingföranden

Gränsöverskridande samarbete över fjäll och hav  
Meret, vuoret ja rajat ylittävä yhteistyö  
Grenseoverskridende samarbeid over fjell og hav  
Cross-border cooperation over mountain and sea

[www.botnia-atlantica.eu](http://www.botnia-atlantica.eu)

## OPETTAJA

Tehtävässä 4 oppilaat saavat miettiä, minkälaista tietoa he haluaisivat siirtää ihmisille, jotka tulevat meidän jälkeemme. Sen jälkeen he voivat yrittää maalata kalliopiirroksia kallioille tai kiville.

Valittavana on nykyaika (eli siis nykyinen vuosi) tai jokin muu vuosikymmen tai vuosisata, jos oppilaat haluavat syventyä sellaiseen historialliseen ajanjaksoon, jota he juuri nyt opiskelevat (esimerkiksi 1980-luku, 1950-luku, 1700-luku jne).

**Materiaali.** Vesivärit, siveltimet. Kartta Nämforsenista tai muusta paikasta, jossa on kalliopiirroksia (kahdella maailmanperintöalueella on kalliopiirroksia: Tanums-hedessä Ruotsin Bohuslänissä ja Altassa Pohjois-Norjassa). Ulkosalla voitte työkennellä merenrannalla, jossa on maalamiseen sopivia silokallioita tai litteitä kiviä.

## Tehtävä 4.

Mitä haluamme kertoa tuleville sukupolville kalliopiirroksilla/kalliomaalauksilla?

Miettimistä ryhmässä!

Jos tänään saisitte mahdollisuuden tehdä kalliopiirroksia ja kalliomaalauksia: Minkälaisen viestin haluaisitte lähettää 2 000 vuoden päähän ihmisille, jotka tulevat meidän jälkeemme? Minkälaisen aiheen valitsisitte? Kuinkahan tulevaisuuden ihmiset tulkitisivat piirroksiamme?

Laatikaa!

Piirtäkää ryhmässä kallioille tai litteille kiville kalliopiirroksia vesiväreillä. Muistakaa piirtää nykypäivän sanoma/viesti tuleville sukupolville.

Teidän tulee sen jälkeen esitellä kalliopiirroksenne muille ryhmille.



Opettajien jatkokoulutuspäivien aikana kuvattuja kalliopiirroksia Aggösundetin kivillä ja kallioilla (katso myös seuraava sivu!).



Kuva: Thomas Brkö

# OPETTAJA



Kuva: Thomas Brkö



Kuva: Thomas Brkö

Opettajien jatkokoulutuspäivien aikana kuvattuja kalliopiiroksia Aggösundetin kivillä ja kallioilla.

# OPETTAJA



Kuva: Susul Olsson



Kuva: Susul Olsson

Nämforsenin kalliopiirroksset.